

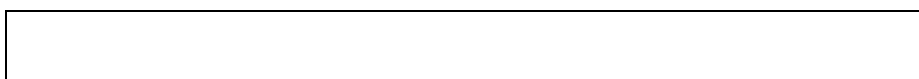

Functieprofiel Sociaal raadslieden 2015

Versie 3-12-105

Inhoudsopgave

Inleiding	3
I. Plaatsbepaling van het sociaal raadsliedenwerk	6
II. Kerntaken van het sociaal raadsliedenwerk	10
III. Professionele bekwaamheid van sociaal raadslieden	14
Bijlage	
I. Geschiedenis Sociaal Raadsliedenwerk	17

Uitgave:

Inleiding

De samenleving verandert continu en vraagt van het Sociaal raadsliedenwerk actief in te spelen op deze veranderingen. In diverse rapporten – zoals functieprofielen - over Sociaal raadsliedenwerk werd in het verleden verwezen naar actuele ontwikkelingen die in de betreffende periode de noodzaak van het Sociaal raadsliedenwerk zouden bevestigen. Zoals recent de komst van de WMO, de decentralisatie en de vraag naar meer eigen inzet. Een feit is echter dat elk tijdsgewricht in zijn eigen dynamiek ook zijn eigen sociaal-maatschappelijke veranderingen kent. En de daarbij behorende sociaal-juridische veranderende wet- en regelgeving.

In een westerse, moderne en democratische samenleving als de onze – die constant zoekt naar vernieuwing en aanpassing – is het m.a.w. een gegeven dat er aan de onderkant van die samenleving altijd groepen mensen zijn, die op een of andere manier deze veranderingen niet bij kunnen benen of op een andere manier buiten de boot vallen. Dat is niet per se gekoppeld aan een bepaalde periode of een bepaalde ontwikkeling – maar een continu gegeven. Zoals een Tour de France nooit zonder bezemwagen kan, kan een samenleving niet zonder het sociaal raadsliedenwerk: altijd zal er een discipline (moeten) zijn die genoemde kwetsbare mensen in de samenleving bijstaat in hun maatschappelijk functioneren, waar zij in sociaal-juridische zin het peloton niet meer kunnen bijhouden. Maar ook signaleert en tot actie overgaat als instituten of overheden door bijvoorbeeld regelgeving dat (beter) maatschappelijk functioneren belemmeren.

En overigens zijn er ook los van maatschappelijke veranderingen mensen die door verstandelijke, sociale of fysieke beperkingen niet in staat zijn op sociaal-juridisch gebied tot hun recht te komen. Ook dit is een continu fenomeen.

Kortom: volzinnen als *'de samenleving wordt complexer (verwijzend naar actuele ontwikkelingen) en dus zijn er Sociaal raadslieden nodig'* zijn achterhaald door het structureel maatschappelijk gegeven dat een moderne veranderende samenleving *continu* dermate complex is, dat er altijd achterblijvers zijn. Die samenleving is het dan ook aan zichzelf verplicht om mensen die de veranderingen en daarmee gepaard gaande wet- en regelgeving, niet kunnen bijbenen bij te staan. Deze 'bezemwagenfunctie' is daarmee ook een continue morele verplichting geworden van de sociaal raadsman en staat op zich los van actuele ontwikkelingen. Die morele verplichting, de centrale waarde van het sociaal raadsliedenwerk, staat beschreven in artikel 1 van de *Beroepscode voor de sociaal raadsman* (2015).

De Sociaal raadsman bevordert het tot zijn sociaal-juridisch recht komen van de cliënt in diens maatschappelijk functioneren. De sociaal raadsman draagt actief bij aan een zo groot mogelijke eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van de cliënt.

Toelichting:

In een moderne, democratische samenleving veranderen maatschappelijke verhoudingen en sociaal-juridische wet- en regelgeving regelmatig en zijn er altijd mensen die de dynamiek van al die veranderingen niet (kunnen) bijhouden. De sociaal-juridische situatie van cliënten van het sociaal raadsliedenwerk wordt dan ook gekenmerkt door een kwetsbare en afhankelijke maatschappelijke positie. De Sociaal raadsman streeft er naar om die positie door middel van hulp- en dienstverlening te versterken. Daarbij is hij er op gericht om de cliënt zo veel als mogelijk te stimuleren tot zelfversterkende activiteiten en afhankelijkheid van derden te verminderen of te voorkomen.

Deze centrale waarde realiseert de Sociaal raadsman vanuit een onafhankelijke positie niet slechts in de directe hulpverlening aan cliënten, maar speelt ook een rol in collegiale en samenwerkingscontacten en overige activiteiten, zoals begeleiden van vrijwilligers, voorlichting geven, signalering, collectieve belangenbehartiging of bijdragen aan beleidsontwikkeling (zie ook artikelen 29 en 30). In die zin leest men in artikel 1 'cliënt' ook als '(potentiële) cliënten'.

Nogmaals: deze centrale waarde is een continue waarde. De Sociaal raadsman bekleedt dus structureel een functie op het snijvlak van maatschappelijke veranderingen en maatschappelijke achterstand. En de inhoud van dat snijvlak verandert continu.

Uiteraard kunnen sociaal raadslieden in elk tijdsperiode actuele ontwikkelingen benoemen die deze inhoud van het snijvlak vullen en die op dat moment de noodzaak van het werk nog eens onderschrijven. Een functieprofiel als dit onderschrijft vooral de continue noodzaak van de functie. Niet dat die functie niet zal wijzigen. Integendeel. Alles wat vloeibaar is verandert van vorm, en sociaal raadslieden zijn wat dat betreft zeker vloeibaar; of te wel flexibel genoeg om zich aan te passen aan veranderingen. Maar wel in het licht van de continue morele plicht, zoals beschreven in de centrale waarde.

Daarmee zullen actuele ontwikkelingen blijvend worden aangestipt in nieuwe functieprofielen, maar niet als bewijsvoering van de noodzaak van het sociaal raadsliedenwerk.

In de tijd gezien zijn die veranderingen overigens niet schokkend. In de afgelopen 10 jaar is de inhoud (de vraag) op onderdelen weliswaar veranderd, in hoofdlijnen is de *functie* hetzelfde gebleven.

Onderstaande thema's zijn derhalve geen thema's die sterke aanpassingen vragen van het Functieprofiel van – en de Beroepscode voor – de sociaal raadsman¹. Zij accentueren wel een aantal aspecten die borging van het vak middels beroepscode en beroepsregistratie urgent maken:

Empowerment / WMO

In het functieprofiel van 2007 werd de richting al aangegeven: 'De samenleving vraagt meer eigen inzet van burgers'. De Wmo vroeg ook toen al van de partners in maatschappelijke ondersteuning om meer samenwerking en de burger integraal te benaderen zodat hij/zij niet meer tussen wal en schip valt. Cliënten van het sociaal raadsliedenwerk hebben vaak problemen op meerdere levensgebieden en dit vraagt om ketensamenwerking.

De Wmo legt meer nadruk op inzet van vrijwilligers bij ondersteuning van deze kwetsbare burgers, bijvoorbeeld bij het invullen van formulieren of begeleiden van huishoudens waar het financiële huishoudboekje niet op orde is. Sociaal raadslieden kunnen hier een begeleidende en ondersteunende rol in spelen, waarbij zij hun expertise gericht en doelmatig kunnen inzetten.

We kunnen vaststellen dat de in 2007 aangegeven trend nog steeds geldend is. Zowel qua versterken van de zelfredzaamheid als samenwerking met vrijwilligers kenmerken sociaal raadslieden zich door hier attent op in te spelen en in de eigen beroepshouding te integreren. Beide aspecten komen ook expliciet terug in de nieuwe Beroepscode voor de sociaal raadsman.

Nog een opmerking over het thema 'eigen kracht': ervaren sociaal raadslieden zeggen dat het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid altijd al een belangrijke waarde was in het werk. Nu dit thema zo expliciet in de aandacht komt lijkt het of het nieuw is. Het tegendeel is waar, menen veel sociaal raadslieden. Iedereen onderschrijft evenwel de noodzaak voor blijvende aandacht voor het versterken van de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid.

Positionering Sociaal Raadsman

Door de komst van de lokale loketten en sociale wijkteams in de gemeenten, moet het sociaal raadsliedenwerk ook zijn positie hierin opnieuw afwegen en in samenwerking de expertise van het sociaal raadsliedenwerk duidelijk maken.

De sociaal raadsman zal zich in het lokale veld van sociaal-juridische dienstverlening onderscheiden van andere dienstverleners, met name op dat gebied van sociaal-juridische kennis, het signaleren van

¹ In de tekst wordt verder gesproken over sociaal raadsman. Hiermee wordt zowel raadsman als raadvrouw bedoeld

onvolkomenheden in de sociale regel en wetgeving en de uitvoering daarvan en aansluitend in de actiebereidheid om die onvolkomenheden te verminderen.

Dit vraagt om een actieve houding naar andere ketenpartners en hierbij kan de sociaal raadsman een belangrijke signaleringsfunctie en doorverwijsfunctie invullen naar andere dienst- en hulpverleners op gebied van sociaal-maatschappelijke ondersteuning.

Maar ook de positie van de sociaal raadsman binnen diens organisatie verandert sterkt. We zien – mede op basis van bovenstaande veranderingen in de samenwerking met ketenpartners -duidelijk dat de verhouding tot de eigen (moeder-)organisatie verandert. De optelsom daarvan is dat de sociaal raadsman als professional een nog onafhankelijker en meer zelfstandige positie gaat innemen. Dat vraagt een grote mate van deskundigheid, creativiteit, zelfvertrouwen en aandacht voor reflectie; zaken die een goede professional in huis heeft. De beroepsgroep kiest er dan ook voor om die positie (nog meer) te verankeren d.m.v. beroepsregistratie. Vakmanschap, onafhankelijkheid en de centrale waarde, gelijk aan alle overige waarden en normen van de beroepsgroep, dienen geborgd te worden. Met diens beroepsregistratie geeft elke sociaal raadsman aan achter zijn beroepscode, i.c. waarden en normen, te staan en kennis en attitude blijvend op peil wil houden.

In de nieuwe Beroepscode voor de sociaal raadsman zijn die waarden en normen uitgewerkt in de vorm van toetsbare normen. Daarmee staat het referentiekader van waarden en normen van de sociaal raadsman vast.

Als er lokale problemen zijn rond de uitvoering van het werk, bijv. te weinig aandacht voor privacy op de werkplek, zal de sociaal raadsman met de beroepscode in de hand daar mee aan de slag gaan.

Het is belangrijk dat professionals zich (meer) bewust zijn van het belang van de beroepscode en meer expliciet aan moreel beraad doen. De beroepscode biedt professionals het nodige houvast bij moreel beraad in geval van morele dilemma's. En die komen professionals in het sociaal werk regelmatig tegen.

Generalist of specialist in ketensamenwerking

Sociaal raadsliden krijgen gelijk aan andere sociaal werkers te maken met nieuwe vormen van samenwerking. Dit geldt m.n. de sociale wijkteams. Het is aan de lokale sociaal raadsman om in afstemming met de ketenpartners te bepalen of ze meedraaien in een wijkteam of als een soort Backoffice te functioneren. Hierbij is de plaatsbepaling van de sociaal raadsman van belang: de sociaal raadsman positioneert zichzelf over het algemeen als een specialist op het gebied van sociaal-juridische hulpverlening. Meedraaien in een wijkteam betekent veelal het meedraaien als generalist, omdat daar minder ruimte en deskundigheid is om complexe situaties aan te pakken. De expertise van de sociaal raadsman zit vooral bij die complexe situaties. Als deze expertise niet voldoende tot uiting kan worden gebracht, wordt de sociaal raadsman steeds meer een generalist. Hoewel het anno 2015 nog te vroeg om hierover een werkelijk oordeel te kunnen vellen, neigt de beroepsgroep zich te willen profileren als een generalistische specialist: breed inzetbaar en aanwezig, maar specialist in sociaal-juridische kennis en dienstverlening.

In veel gemeenten worden ook vrijwilligers ingezet in laagdrempelige 'informatiepunten' of hoe ze ook heten. Gelijk aan generalisten in wijkteams blijkt dat vrijwilligers de complexiteit van veel vragen op het gebied van sociaal-juridische aard niet altijd goed inschatten. Als de sociaal raadsman niet op tijd wordt ingeschakeld, kunnen problemen makkelijk escaleren. Met alle extra (schuld-)problematiek als gevolg. Des te belangrijk is dat in welke positie binnen de samenwerking dan ook, de sociaal raadsman zijn moreel kompas, de beroepscode, als richtsnoer kan blijven volgen. En daarover voorlichting geeft. Als de positie tot problemen en dilemma's leidt is het zaak daar vroegtijdig over in beraad te gaan. Binnen de eigen werksetting en in collegiaal overleg. Ook vanuit dit perspectief is beroepsregistratie een

extra waarborg om de professionaliteit op peil te houden; sterker om de kwaliteit in het belang van de cliënt op peil te houden.

I. Plaatsbepaling van het sociaal raadsliedenwerk

A. Functie en doel

Het Sociaal raadsliedenwerk biedt informatie, advies en ondersteuning aan individuele cliënten, in het bijzonder op de (rechts-)gebieden van sociale zekerheid, belastingen, arbeid, huisvesting, vreemdelingenrecht, personen- en familierecht, onderwijs en consumentenzaken.

De *individuele dienstverlening* bestaat uit de volgende elementen:

- Burgers informeren over hun rechten en plichten met betrekking tot de voor hen geldende wet- en regelgeving;
- burgers helpen optimaal gebruik te maken van de voorzieningen waarop zij recht hebben;
- bevordering van de zelfredzaamheid en het probleemoplossend vermogen in de omgang met uiteenlopende instanties en de door deze instanties verstrekte specifieke informatie;
- de signalering van knelpunten en eventuele onrechtvaardigheden met betrekking tot specifieke wet- en regelgeving, respectievelijk de uitvoering ervan;
- instanties wijzen op de bevordering van de toegankelijkheid en servicegericht werken;
- de cliënt wijzen op de eigen verantwoordelijkheid bij gebruikmaking van regelingen en voorzieningen;
- de cliënt actief doorverwijzen en/of toe leiden naar andere instanties in het kader van ketensamenwerking en integrale hulpverlening.

B. Maatschappelijke relevantie

Structureel zullen groepen burgers onvoldoende zelfredzaam zijn

De samenleving verandert continu. De burger zal blijvend geconfronteerd worden met veranderingen in rechten en plichten, voortkomend uit nieuwe veranderingen. Want veranderingen blijven komen. Dat is inherent aan een moderne democratische samenleving. De rijksoverheid biedt slechts globale voorlichting over veranderingen. En verwacht van burgers dat zij zelf verantwoordelijk en zelfredzaam zijn om alle veranderingen bij te benen. De werkelijkheid is dat veel burgers daarin onvoldoende slagen. Daar liggen vaak meerdere en gecombineerde oorzaken aan ten grondslag, maar feit is het wel.

We willen enkele (grotendeels structurele) oorzaken aanstippen:

- De samenleving is en blijft aan het veranderen, derhalve ook alle wetten en regels, en dat zal voor een grote groep mensen in de samenleving blijvend moeilijk zijn om bij te houden;
- structureel zullen mensen met een laag opleidingsniveau en anderen die door gezondheid of andere oorzaken beperkingen hebben moeite hebben om aan alle verwachtingen en regelgeving van de samenleving en de overheid te voldoen;
- aangegeven groepen kenmerken zich ook door een cumulatie en escalatie van (vaak financiële) problemen;
- veranderende gezinssamenstellingen (bijv. meer eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen) waarbij er minder kennis en zelfredzaamheid bestaat dan in grotere gezins- of familieverhoudingen;
- overige structurele complexiteit van koop- en dienstverleningsovereenkomsten en juridische relaties;

- veranderingen op het gebied van overige hulp- en dienstverlening rond sociaal-juridische problemen (denk aan veranderingen financiering rechtsbijstand of afname inzet maatschappelijk werk bij sociaal-materiële hulpvragen);
- gevolgen van schommelingen in de welvaart; zowel een economische crisis als een stijging van de welvaart confronteert achterblijvers met het gat dat bestaat met degenen die wel profiteren van economische groei of welvaart;
- veranderingen in herstructurerings- of reorganisaties bij uitvoeringsorganen, zoals recent de decentralisaties (de geschiedenis leert dat dit een golfbewegingen en een blijvend fenomeen is).

Invulling van functie door sociaal raadslieden

Sociaal raadslieden bieden mensen met sociaal-juridische vragen een passend antwoord:

- Zij benaderen de burger vanuit een samenhangende sociale context;
- zij zijn centrale vraagbaak, voorpost en wegwijzer m.b.t. het geheel van uiteenlopende wet- en regelgeving, sociale en maatschappelijke voorzieningen;
- zij passen hun werkwijze en benadering bewust en professioneel aan bij de mogelijkheden van hun cliënten;
- de werkwijze is actief gericht op de emancipatie en zelfredzaamheid van de cliënten;
- de dienstverlening verloopt voor het overgrote deel via kortdurende contacten;
- zij vervullen een actieve intermediaire rol in de relatie burger—overheid en dragen daarin bij aan een effectievere interactie;
- niet alleen de dienstverlening aan cliënten heeft een multifunctioneel karakter, maar ook signalering, actievoering en beleidsbeïnvloeding betreffen het geheel van wet- en regelgeving.

Een gerichter, breder en vollediger aanbod in vergelijking met andere instellingen

De Sociaal raadslieden vervullen naar inhoud, aanbod en werkwijze een 'spilfunctie' op het terrein van de Sociaal Juridische Dienstverlening. De vergelijking met een aantal instellingen die opereren op een (deels) aanverwant terrein geeft aan dat sociaal raadslieden een gerichter, breder en vollediger aanbod verzorgen:

- In relatie tot de uitvoeringsinstanties hebben de sociaal raadslieden een meerwaarde qua breedte van het aanbod, werkwijze en klantgerichtheid. Uitvoeringsinstanties houden zich per definitie bezig met uitvoeringsspecifieke informatie. Bij hen ontbreekt de gerichtheid op de zelfredzaamheid van de cliënt. Zij zijn er niet uitdrukkelijk op gericht vanuit de situatie van de cliënt meer wet- en regelgeving te combineren en/of de cliënt deskundig en gericht te verwijzen. Informatie & advies is voor hen geen primaire activiteit.
- De (gemeentelijke) informatiecentra streven ernaar om zoveel mogelijk voor de burgers relevante informatie — breder dan sociaal-juridische informatie — onder één dak aan te bieden. Voorlichting, informatie & advies worden als primaire activiteit op professionele wijze aangeboden. Deze informatiecentra vervullen in vergelijking met de sociaal raadslieden een passieve en algemene functie. Men gaat doorgaans niet verder dan het toegankelijk maken van het informatiebestand en/of het verwijzen van de cliënt. De sterkte van de Sociaal raadslieden bestaat hier in de afbakening tot het brede terrein van de sociaaljuridische dienstverlening, de actieve opstelling t.o.v. de cliënten en een beïnvloedende rol in het netwerk.
- Binnen het sociaal-cultureel werk, opbouwwerk, ouderenwerk en instellingen voor thuiszorg wordt al dan niet in onderlinge samenwerking vormgegeven aan vormen van informatie & advies. Doorgaans is binnen deze werksoorten een actieve gerichtheid op de cliënt en zijn sociale context aanwezig.

Het aanbieden van informatie & advies is echter geen primaire activiteit. Zowel materiedeskundigheid als professionele overdracht zijn vaak fragmentarisch, toegespitst op wijk- en buurtniveau en/of op bepaalde doelgroepen of op de eigen functie. De sociaal raadslieden tonen meerwaarde ten aanzien van professionaliteit naar inhoud en werkwijze, materiedeskundigheid, integrale benadering én brede bereikbaarheid.

Het Sociaal raadsliedenwerk onderscheidt zich ten opzichte van het maatschappelijk werk (MW) in brede materiedeskundigheid, in specifieke professionele uitvoering van de informatie- & adviesfunctie en kortdurende interventie.

- Het Juridisch Loket biedt burgers informatie en advies op gebied van juridische kwesties als strafzaken, burenrrecht, vreemdelingenrecht (zie www.hetjl.nl). Het juridisch loket heeft een landelijk dekkend netwerk, verdeeld over de 26 arrondissementen van Nederland en is gratis. Het juridisch loket verwijst cliënten door naar (gesubsidieerde) rechtsbijstand. De problematiek van de cliënten van het Juridisch Loket is meer juridisch van aard. Het juridisch loket functioneert in die zin complementair aan het sociaalraadsliedenwerk.

Het Juridisch loket biedt geen (sociaal) juridische ondersteuning en onderhoudt geen netwerk met contactpersonen van uitvoeringsinstanties.

Doorverwijzing van cliënten door sociaal raadsliedenwerk naar het juridisch loket en vice versa is een onderdeel van de ketensamenwerking waaraan Sociaal raadsliedenwerk deelneemt. Tussen Sociaal raadsliedenwerk en de Juridisch Loketten bestaan samenwerkingsconvenanten.

Onderzoek naar de maatschappelijke relevantie of waarde van Sociaal raadsliedenwerk

In 2011 organiseerde de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Midden-Kennemerland een pilotstudie naar de maatschappelijke meerwaarde van het sociaal raadsliedenwerk

Het onderzoek werd gedaan door *Ecorys* en het *Verwey-Jonker Instituut*. Hoewel het een beperkte pilot betrof, concludeerden de onderzoekers dat het resultaat geslaagd is. De belangrijkste conclusies waren:

Maatschappelijke waarde Sociaal Raadslieden in Beverwijk is positief

De jaarlijkse baten van de inzet van de Sociaal Raadslieden zijn hoger dan de jaarlijkse kosten die de inzet met zich meebrengt. De maatschappelijke waarde van de Sociaal Raadslieden in Beverwijk is daarmee positief. We kunnen daarom stellen dat de inzet van de Sociaal Raadslieden leidt tot een verhoging van de welvaart in Beverwijk.

Inkomenseffecten hebben de grootste invloed op de maatschappelijke waarde

Het effect van de Sociaal Raadslieden op het inkomen van hun cliënten heeft de grootste invloed op de positieve maatschappelijke waarde van de raadslieden. Hiernaast draagt ook een vermindering van de administratieve lasten en vrije tijd bij aan het positieve resultaat.

Iedere geïnvesteerde euro levert 1,5 euro aan welvaartsstijging op

De totale kosten van het inzetten van Sociaal raadslieden in Beverwijk bedragen 258 duizend euro. De opbrengsten zijn gelijk aan 377 duizend euro. Dit betekent dat iedere geïnvesteerde euro leidt tot een verhoging van de welvaart in Beverwijk met circa 1,5 euro.

Niet alle baten zijn gemonetariseerd

Niet alle baten konden gemonetariseerd worden. Toch zijn ze relevant. Het gaat om vermeden ziektekosten, vermeden criminaliteit, verhoogd welzijn, verhoogde zelfredzaamheid en een verhoogd vertrouwen in de overheid.

Kosten vooral bij de gemeente, cliënten (burgers) hebben de meeste baten bij de interventie

De gemeente draagt alle kosten van het werk van de Sociaal Raadslieden. De baten komen vooral terecht bij de cliënten van de Sociaal Raadslieden in de vorm van extra inkomen. De cliënten zijn burgers van de gemeente Beverwijk. Baten komen ook terecht bij (uitkerings)instanties in de vorm van

vermeden administratieve kosten en de besparing van vrije tijd door (de sociale omgeving van) cliënten.

Conclusie: de maatschappelijke relevantie en meerwaarde van het sociaal raadsliedenwerk is groot. Sociaal raadslieden nemen zowel qua maatschappelijke relevantie als qua positie in het netwerk van instellingen een unieke plaats in, die vooral wordt gekenmerkt door materiedeskundigheid op het brede terrein van wet- en regelgeving, de primaire gerichtheid op de informatie- & advies- en dienstverleningsfunctie op sociaal-juridisch terrein en gerichtheid op de sociale infrastructuur van de burger.

Voor **burgers** is het Sociaal Raadsliedenwerk van belang om hun sociaal-juridische vragen vroegtijdig te kunnen stellen en daarmee verdere escalatie en kosten te voorkomen. De sociaal raadsman is er daarbij op gericht om de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid te versterken.

Voor de **overheid** in het algemeen en gemeenten in het bijzonder vult het Sociaal Raadsliedenwerk de gaten die overheid en samenleving op het gebied van de sociaal-juridische infrastructuur laten liggen. Voorlichting bereikt niet iedereen, c.q. niet iedereen snapt de voorlichting. Maar ook is de complexiteit van de overlappende wet- en (fiscale) regelgeving en vaak zo groot, dat mensen door de bomen het bos niet meer zien. Niets doen verslechtert de situatie en doet de kosten slechts stijgen. De sociaal raadsman biedt hier een passend hulpaanbod, wat de overheid niet alleen een kostenbesparing oplevert, maar ook verdere sociale achteruitgang van veel burgers voorkomt.

Neemt niet weg dat de sociaal raadsman blijvend aan signalering doet en instituten en overheden waarnodig attent maakt op lacunes in wet- en regelgeving of uitvoering daarvan of voorlichting (zie artikel 29 van de Beroepscode). Bij de sociaal raadslieden blijft het niet bij signalering; 'actie' om tot veranderingen te komen is belangrijk.

C. Het werkkerrein

Het werkkerrein van de sociaal raadslieden is als volgt te omschrijven:

- De wet- en regelgeving m.b.t. maatschappelijke voorzieningen en primaire bestaansvoorwaarden;
- de voorzieningen en regelgevingen die bijdragen aan de zelfredzaamheid en zelfverantwoordelijkheid en aan het maatschappelijk functioneren van de burgers;
- de relatie tussen (semi-)overheidsinstanties en burgers;
- de sociaal-juridische infrastructuur.

D. De doelgroep

Het Sociaal raadsliedenwerk is in principe toegankelijk voor alle burgers. In het bijzonder kunnen tot de doelgroep burgers worden gerekend, die vanuit hun (achtergestelde) positie over onvoldoende vaardigheden en/of kennis beschikken om van relevante wet- en regelgeving gebruik te maken. De praktijk van het Sociaal raadsliedenwerk wijst uit dat de cliënten hoofdzakelijk bestaan uit kwetsbare burgers bijvoorbeeld uitkeringsgerechtigden, laagopgeleiden en (functioneel) analfabeten. De toelichting op artikel 4 van de Beroepscode zegt over de gelijke bereidheid om aan iedereen hulp te bieden: *Gelijke bereidheid impliceert dat iedereen gelijke kansen behoort te krijgen tot het vragen van hulp aan een Sociaal raadsman, maar overeenkomstig aan de centrale waarde (artikel 1) ziet hij er met name op toe dat de meest kwetsbare cliënten diens hulp kunnen krijgen.*

F. Bereikbaarheid en beschikbaarheid

De Sociaal raadsliedenfunctie dient - aanvullend op de Beroepscode - te voldoen aan de volgende criteria:

- In principe beschikbaar en toegankelijk voor iedere burger;
- toegankelijk zonder voorwaarden vooraf en/of selectie;

- aanspreekbaar voor een breed scala van vragen;
- kosteloos;
- laagdrempelig en gemakkelijk bereikbaar;
- duidelijk herkenbaar;
- actief en uitnodigend t.o.v. moeilijk bereikbare groepen.

II. Kerntaken van het sociaal raadsliedenwerk

A. Individuele dienstverlening²

De Sociaal raadsman is werkzaam in diverse soorten welzijnsinstellingen, die maatschappelijke dienstverlening in hun dienstenpakket hebben. De functie vormt een schakel tussen de cliënt en (maatschappelijke) instanties. De sociaal raadsman richt zich in het (individuele) contact op vragen, tekorten en problemen van cliënten die samenhangen met sociale zekerheid, belastingen, arbeid, huisvesting, vreemdelingenrecht, personen- en familierecht, onderwijs en consumentenzaken.

Doel van de functie

Het ondersteunen van de cliënt zodat deze zichzelf, op sociaal juridisch vlak, (weer) als zelfstandig persoon kan manifesteren in wisselwerking met de naaste omgeving en/of voorzieningen.

Organisatorische positie

De sociaal raadsman ressorteert hiërarchisch onder de leidinggevende van de afdeling waarbinnen de functie is gepositioneerd. De sociaal raadsman kan functioneel leiding geven aan stagiaires en vrijwilligers.

Resultaatgebieden

Vraag inventariseren

- Verzamelt informatie over de cliënt en de leefomgeving, verkent daarmee de situatie, de (complexiteit van de) sociaal juridische problematiek, de behoeften en de motivatie van de cliënt;
- Verstreckt informatie, bijvoorbeeld over de werkwijze van de hulpverlening.

Resultaat: Vraag geïnterviewd, zodanig dat op basis van de verzamelde gegevens een analyse en dienstaanbod kan worden gedaan.

Dienst(en) uitvoeren

- Verwijst cliënten, bijvoorbeeld in gevallen waarbij specialistische hulp nodig is;
- Indiceert andere voorzieningen en instellingen;
- Begeleidt zowel individuele als groepsgerichte die gericht zijn op preventie;
- Organiseert, zet op en voert voorlichtingsactiviteiten uit aan cliënten;
- Verstreckt informatie over regelingen en voorzieningen;
- Verleent concrete diensten, zoals begeleiden naar instanties, formulieren invullen en brieven schrijven namens de cliënt;
- Verricht intermediaire activiteiten, zoals pleitnotities schrijven namens de cliënt;
- Verricht bijbehorende administratieve werkzaamheden,

Resultaat: Dienst aan de hand van vraag geleverd, zodanig dat de vraag van de cliënt is beantwoord of het probleem is opgelost.

² Grotendeels overgenomen uit de salarisregeling CAO Welzijn & Maatschappelijke dienstverlening 2006 - 2007

Dienstverlening optimaliseren

- Coördineert de dienstverlening;
- begeleidt, ondersteunt en adviseert collega's, vrijwilligers en stagiaires zonodig;
- draagt bij aan het ontwikkelen van instellingsbeleid;
- signaleert maatschappelijke ontwikkelingen en lacunes in wet- en regelgeving of uitvoering daarvan en onderneemt waar mogelijk en in samenwerking met anderen actie om die lacunes te verminderen of te verwijderen;
- verricht belangenbehartigende activiteiten, zoals andere instanties inlichten over gesignaleerde knelpunten en (mogelijke) gevolgen, instanties en hulpverleners inlichten over de positie van specifieke groepen en het verzorgen van trainingen;
- onderhoudt contact met andere hulpverleners, instanties en organisaties zowel op lokaal als regionaal en mogelijk landelijk niveau;
- Neemt deel aan (multidisciplinair) overleg op lokaal en regionaal niveau,

Resultaat: Dienstverlening geoptimaliseerd, zodanig dat cliënten zo effectief en efficiënt mogelijk kunnen worden geholpen.

Profiel van de functie

Kennis

- HBO werk- en denkvermogen;
- Kennis op sociaal juridisch terrein;
- Kennis van en inzicht in wet- en regelgeving;
- Kennis van de sociale kaart.

Specifieke kenmerken

- Sociale vaardigheden voor het motiveren, stimuleren en instrueren van cliënten en contact onderhouden met externe instanties;
- Vaardigheden in het onderkennen en analyseren van knelpunten;
- Mondelinge en schriftelijke uitdruggingsvaardigheid voor het opstellen van plannen en het uitschrijven en bijhouden van rapporten.

B. Signalering, duiding en actievoering

De kerntaak 'signalering, duiding en actievoering' vindt haar basis in een nauwkeurige en objectieve registratie van de individuele dienstverlening, maar ook in een constante alertheid op het signaleren en melden van lacunes in wet- en regelgeving of uitvoering daarvan .

Signalering is structurele dienstverlening en een indirecte vorm van belangenbehartiging van de doelgroep(en). Duiding en actievoering betreffen het verduidelijken van achtergronden van lacunes en het – in samenwerking met collega's en derden - overgaan tot acties die er toe bijdragen dat de lacunes verminderen of verdwijnen.

De kerntaak omvat:

- Het wijzen van wetgever en/of uitvoeringsinstanties op onvolkomenheden in wet- en regelgeving en uitvoeringsprocedures, met name waar deze onbedoeld anders en onbillijk uitwerken voor (groepen) belanghebbenden;
- het wijzen van wetgever en uitvoeringsorganen op de eventuele negatieve samenloop van wet- en regelgeving;

- het geven van aanwijzingen met betrekking tot toegankelijkheid van informatie, klantvriendelijkheid van procedures en gebrek aan samenhang in de dienstverlening van instanties;
- het wijzen van wetgever, uitvoeringsorganen en maatschappelijke voorzieningen op het bestaan van duidelijke risicogroepen of de dreiging van het ontstaan ervan;
- het wijzen van (semi-)overheidsinstanties op het (dreigend) verlies van effectief contact en communicatie met burgers;
- het wijzen op knelpunten in de bejegening van burgers;
- (en als alleen wijzen op niet tot veranderingen leidt ook:) overgaan tot acties om tekorten, lacunes onder de aandacht te brengen van media en/of andere organen om zodoende bij te dragen aan vermindering en verdwijning van die lacunes.

De kerntaak 'Signalering, duiding en actievoering' vormt een belangrijke legitimatie voor het sociaal raadsliedenwerk. De wetgever wordt gewezen op niet bedoelde negatieve effecten van de wet- en regelgeving en/of een ineffectieve besteding van gemeenschapsgelden. Deze kerntaak heeft een duidelijke corrigerende en preventieve functie ter voorkoming van een ineffectief beroep van burgers op hulp van derden m.b.t. het verkrijgen van hun rechten:

- Het sociaal raadsliedenwerk neemt deel aan regionale en landelijke signaleringsoverleggen, waarin signalen worden besproken en getoetst op incidenteel of structureel karakter, plaatselijk, regionaal of landelijk voorkomend. De verzamelde signalen worden gebundeld en doorgegeven aan de verantwoordelijke instanties en overheden. De signalen worden tevens teruggekoppeld naar de eigen sociaal raadsliedenwerk instelling.

C. Het geven van voorlichting

Gelet op het feit dat kwetsbare burgers vaak beperkte kennis hebben en beperktere vaardigheden hebben zich kennis eigen te maken, houdt het sociaal raadsliedenwerk zich bezig met:

- Het begrijpelijk en toegankelijk maken van bestaand informatiemateriaal voor de doelgroepen;
- het (laten) ontwikkelen van vormen van informatieoverdracht die aansluiten bij de mogelijkheden van de doelgroep(en);
- het benutten en/of ontwikkelen van de meest passende distributiekanaalen, zodat de informatie de doelgroep(en) ook werkelijk bereikt.

Het geven van voorlichting kan algemeen op alle burgers zijn gericht dan wel op bepaalde specifieke risicovolle en/of belanghebbende groepen.

Voorlichting kan tevens zijn gericht op voor de doelgroepen belangrijke intermediaire derden.

Voorlichting kan zowel schriftelijk als mondeling gebeuren. Voorlichting vervult een preventieve functie, zowel in de richting van zelfredzaamheid van de burger als in de richting van collega dienstverleners met het oog op een volledige en samenhangende dienstverlening in het belang van de cliënt.

Bijzondere vermelding verdient voorlichting gericht op vrijwilligersnetwerken en belangengroepen als cliëntenraden voor zover opererend op het werkterrein van de sociaal raadslieden.

D. Het geven van consult

De consultfunctie wordt uitgeoefend ten behoeve van andere instanties en hulpverleners en is te beschouwen als een intensievere en aanvullende activiteit ten opzichte van de voorlichting.

De consultfunctie heeft tot onderwerp:

- Inhoud, reikwijdte, uitwerking en complicaties van wet- en regelgeving,
- de te volgen effectieve procedures;
- de positie van specifieke groepen in relatie tot de wet- en regelgeving.

Het geven van consult heeft tot doel andere instanties en hulpverleners inhoudelijk en procedureel vaardiger te maken en beter toe te rusten om hun cliënten beter van dienst te kunnen zijn. In het bijzonder is dit het geval wanneer problematiek ten aanzien van de primaire bestaansvoorwaarden interfereert met immateriële problemen. Hiermee wordt voorkomen dat de cliënt zou moeten 'shoppen' en wordt bevorderd dat de cliënt beter en vollediger kan worden geholpen op de plaats waar zijn hoofdprobleem wordt behandeld.

E. Het werken in ketens

Het werken in ketens is te beschouwen als een kerntaak omdat de overige vier kerntaken niet kunnen worden uitgevoerd zonder de voorwaarden van het bestaan van structurele en incidentele samenwerkingsverbanden. Het vormen van en functioneren in ketens is meer dan een afgeleide werkvoorwaarde. Het is in het belang van zowel de cliënt als de kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening dat bewust en strategisch wordt gewerkt in ketens.

Tot de *structurele* ketens worden gerekend:

- Overleg met voor het sociaal raadsliedenwerk relevante uitvoeringsinstanties op lokaal, bovenlokaal en landelijk niveau;
- overleg met hulpverleningsorganisaties die verwijzen naar de Sociaal raadslieden dan wel naar ketenpartners waar naar sociaal raadslieden frequent verwijzen, zoals Juridisch loket, Maatschappelijk werk, schuldhulpverlening, ouderenwerk, MEE;
- overleg met intermediairen die gericht zijn op de voor het sociaal raadsliedenwerk relevante specifieke (risico)doelgroepen.

Tot de *incidentele* netwerken kunnen worden gerekend:

- Het initiëren van, participeren in, aansturen en/of adviseren van overleg met instanties, intermediairen en hulpverleningsorganisaties, bijvoorbeeld in het geval van belangrijke wijzigingen en/of ontwikkelingen betreffende wet- en regelgeving;
- het in bovengenoemd voorbeeld benaderen van, overleggen met of initiëren van ketens van zelforganisaties en vrijwilligers-belangengroepen.

III. Professionele bekwaamheid van sociaal raadslieden

De beoefening van de functie Sociaal raadsman vergt professionele kwalificaties, die worden verkregen door op de functie gerichte initiële beroepsopleidingen en/of gelijkwaardige (bij-)scholing en relevante ervaring.

De beroepsbekwaamheid van de Sociaal raadsman bestaat uit vier componenten: visie, houding, kennis, en handelingsvaardigheid.

Afgeleid van de in hoofdstuk II beschreven kerntaken kunnen de vier componenten als volgt worden uitgewerkt.

A. Visie

Sociaal raadslieden dienen een visie te vormen, te ontwikkelen en te toetsen met betrekking tot opvattingen over individu en samenleving en het spanningsveld tussen beiden. Gelet op het functieprofiel en de waardenoriëntatie is visievorming noodzakelijk op de volgende centrale gebieden:

- De relatie tussen overheid en burger;
- de zelfredzaamheid en zelfverantwoordelijkheid van de burger;
- de rechten en plichten van de burger;

- de context van de maatschappelijke voorzieningen, in het bijzonder de plaats van het sociaal raadsliedenwerk daarin;
- de maatschappelijke positie van kwetsbare burgers;
- de beroepsethiek van het eigen werk;
- de eigen kerntaak 'signalering, duiding en actievoering' (zie kerntaak B hierboven).

B. Houding

De beroepshouding van de Sociaal raadslieden kenmerkt zich door (aanvullend op of verwijzend naar de Beroepscode):

- Gelijkwaardige houding naar de cliënt toe, maar bewust van de (mogelijke consequenties van een) *asymmetrische* relatie (zie ook artikel 6 van de Beroepscode);
- inzet voor zelfredzaamheid en zelfverantwoordelijkheid van het individu (zie art. 1);
- integriteit blijkend uit een onvoorwaardelijke inzet voor het gerechtvaardigde belang van de cliënt, vertrouwelijke behandeling en onafhankelijkheid (zie art. 1, 10 en 23);
- acceptatie van de cliënt ongeacht sekse, ras, cultuur, geaardheid en daden (zie art. 4 en 5);
- een open geest voor maatschappelijke, culturele, politieke en sociaal economische ontwikkelingen (zie art. 3);
- een van gepaste distantie voorziene betrokkenheid en geëngageerdheid met de positie van met name kwetsbare burgers (zie art. 1 en 4);
- een kritische houding tegenover de cliënt met name diens onderschatting van eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden (zie art. 1);
- inzicht hebben in eigen beroepsgrenzen en daarnaar handelen (zie art. 3 en 26);
- bereidheid tot actievoering na signalering van lacunes in wet- en regelgeving of uitvoering daarvan (zie art. 29);
- acceptatie en naleving van de overige beroeps waarden en normen zoals vastgelegd in de eigen Beroepscode; hij leeft deze na als richtinggevend en als toetssteen voor zijn professioneel handelen. Hiermee werkt hij actief mee aan het winnen en het behouden van het vertrouwen in het beroep (zie art. 2).

C. Kennis

a. Kennis en inzicht m.b.t. de inhoud, de organisatie en het functioneren van de wet- en regelgeving:

- Kennis van het Nederlandse rechtstelsel: waaronder sociale zekerheidswetgeving, arbeidsrecht, personen- en familierecht en wet- en regelgeving direct en indirect verband houdend met (justitiële) hulpverlening, gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting;
- kennis van samenloop en relatie van de wet- en regelgeving met andere relevante rechtstelsels;
- kennis van de op deze terreinen geldende jurisprudentie;
- kennis van en inzicht in de onderlinge samenhang van wetten en regelgeving;
- brede kennis van en inzicht in uitvoeringsorganen en instanties;
- kennis van en inzicht in voorschriften en procedures verband houdend met de specifieke wet- en regelgeving en het functioneren van uitvoeringsinstanties.

b. Kennis en inzicht m.b.t. individu en samenleving:

- Kennis van sociaal wetenschappelijk theorieën waarin de opvattingen over menselijk gedrag en sociale beïnvloeding een centrale rol vervullen;
- kennis van en inzicht in de economische en sociale structuur van de samenleving;
- kennis van verschillende levensbeschouwingen en culturen;

- kennis van en inzicht in positie en problematiek van (groepen) cliënten.

c. Kennis en inzicht m.b.t. de theorie van het methodisch handelen:

- kennis van en inzicht in plaats en rol van de Sociaal raadsliedenfunctie in de samenleving;
- kennis van en inzicht in de structuur van de sociale kaart en het functioneren ervan;
- kennis van taal en communicatie;
- kennis van theorieën over conflict en conflicthantering en onderhandeling;
- kennis van theorieën op het gebied van hulp- en dienstverlening, informatieoverdracht en consultatie;
- kennis en inzicht over signalering, duiding en actievoering bij lacunes in wet- en regelgeving of uitvoering daarvan;
- kennis van en inzicht in theorieën m.b.t. organisaties, systemen en ketensamenwerking.

D. Handelingsvaardigheden

Gelet op de kerntaken dienen Sociaal raadslieden over de volgende vaardigheden te beschikken:

a. Diagnostische vaardigheden:

Sociaal raadslieden dienen het vermogen te hebben om:

- Snel en accuraat de vraag van de cliënt te traceren en structureren;
- de vraag van de cliënt te plaatsen in een bredere context, in casu de samenloop met meer elementen voor een afdoende oplossing of beantwoording;
- snel en accuraat te bepalen welke vorm van dienstverlening – al of niet te leveren door de raadslieden – het meest passend is;
- scherp lacunes in wet- en regelgeving of uitvoering daarvan kan analyseren en duiden.

b. Methodische vaardigheden:

Sociaal raadslieden dienen in staat te zijn tot:

- Duidelijk en in verstaanbare taal geven van advies & informatie;
- doelgericht hanteren van kortdurende interventies;
- doelgericht en effectief stimuleren van de zelfredzaamheid en zelfverantwoordelijkheid van de cliënt;
- effectief onderhandelen;
- hanteren van conflictsituaties;
- doelgericht verzamelen en analyseren van verschillende hulpvragen en informatie met het oog op signalering;
- effectief en toegankelijk overdragen van informatie aan groepen cliënten;
- op methodische wijze consult geven aan andere hulp- en dienstverleners;
- begeleiden van vrijwilligers en zelforganisaties;
- effectief en doelgericht samenwerken en overleggen met uiteenlopende functionarissen en professionals, o.a. gericht op signalering, duiding en actievoering.

c. Sociale vaardigheden:

- zich gemakkelijk inleven in de situatie van de cliënt en diens mogelijkheden en beperkingen;
- gespreksvoering en taalgebruik soepel aanpassen aan de mogelijkheden van de cliënt;
- zich soepel bewegen in de voor de functie relevante ketens;

- zich aan de ene kant loyaal kan opstellen naar ketensamenwerkingspartners en instituten/overheden, maar hen aan de andere kant zo nodig ook kritisch kan benaderen inzake diens kerntaak 'signalering, duiding en actievoering'.

d. Vaardig schriftelijk communiceren.

e. Administratieve, documentaire en registratief-statistische vaardigheden.

f. Vaardigheden m.b.t. het functioneren en samenwerken binnen de eigen organisatie.

Op grond van het bovenstaand functieprofiel kan niet anders worden geconcludeerd dat voor de uitvoering van de raadsledenfunctie een *op grond van hoger onderwijs (hbo/wo) verkregen kwalificatie* noodzakelijk is, dan wel een gelijkwaardig niveau verkregen door (bij-) scholing en/of ervaring.

Als relevante kwalificerende opleidingen komen in aanmerking:

- HBO opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening;
- HBO opleiding rechten;
- Universitaire masteropleiding Nederlands recht met twee relevante keuzevakken en relevante ervaring;
- een gelijkwaardige opleiding.

BIJLAGE I

Een stukje geschiedenis

Toen op 27 september 1978 de vergadering van het Landelijk overleg Raadslieden (Lora) het rapport *Functie raadslieden* vaststelde, werd met dit beleidsadvies aan de staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk een belangrijke mijlpaal bereikt in de ontwikkeling van het sociaal raadsliedenwerk.

Nadat op 1 juli 1949 de eerste sociaal raadsman in Amsterdam zijn intrede deed, werd het netwerk geleidelijk aan uitgebreid, gelijke tred houdend met de ontwikkeling van nieuwe wijkcentra in Amsterdam. In de loop van de jaren zestig verschenen ook in Den Haag en Rotterdam sociaal raadslieden.

De Rijkssubsidieregeling Samenlevingsopbouw 1971 — waarin opgenomen de functie 'voorlichting door raadslieden' — gaf een geweldige impuls aan de ontwikkeling van instituten elders in Nederland: in 1977 waren dat er 35.

De snelle groei van het aantal en het bereik van de instituten sociaal raadslieden leidden tot een aantal knelpunten, waarvan er één was dat een heldere en eenduidige beschrijving van het werk van sociaal raadslieden en de daarvoor noodzakelijke voorwaarden ontbrak. Met de *functie raadslieden* werd daarin in 1978 voorzien.

In de tien jaar daarna verdubbelde het aantal instituten Sociaal raadslieden. Door de Welzijnswet veranderde de financieringsstructuur van het sociaal raadsliedenwerk grondig: de financiering vond niet meer plaats door het rijk maar door afzonderlijke gemeenten. De beschrijving van het sociaal raadsliedenwerk is daarin goeddeels overeind gebleven en is bevestigd gebleven in de functieomschrijvingen, zoals die in de CAO-Welzijnswerk zijn opgenomen.

Toen dan ook eind jaren tachtig stemmen opgingen om het functieprofiel te actualiseren, betrof dat niet zozeer de feitelijke beschrijving van uitvoerende werkzaamheden en de kennis en vaardigheden die daarvoor werden verwacht bij de beoefenaren van het sociaal raadsliedenwerk, maar veeleer de interpretatie en beschrijving van de maatschappelijke context van het sociaal raadsliedenwerk.

Meer en meer hebben instituten sociaal raadslieden behoefte aan instrumenten om inhoudelijk en strategisch succesvol te kunnen (blijven) opereren: enerzijds is er maatschappelijk en politiek een scherpere verantwoordingsplicht ontstaan, daarnaast leiden krimpende middelen van de overheid soms tot een (dreigende) afkalving van het sociaal raadsliedenwerk. In deze werkelijkheid is helder informatiemateriaal over taak, functie en voorwaarden van het sociaal raadsliedenwerk van het grootste belang.

Eind 1992 werd door het bestuur van de LVSR opdracht verleend aan het organisatieadviesbureau *VOG-Advies* om het functieprofiel sociaal raadslieden te herzien. In de opdracht was nadrukkelijk een (herziene) maatschappelijke plaatsbepaling van het sociaal raadsliedenwerk begrepen. Dit rapport was de vrijwel letterlijke weergave van het VOG-advies.

Het *functieprofiel Sociaal raadslieden (1993)* gaf een actueel beeld van sociaal raadsliedenwerk in de jaren negentig, van de omgeving waarin het sociaal raadsliedenwerk plaatsvindt en van de professionele eisen op het terrein van kennis, vaardigheden en houding, waaraan uitvoerders van sociaal raadsliedenwerk moeten voldoen.

In het ontwikkelingstraject is daarnaast nog eens bevestigd dat dit 'functieprofiel' voor de instituten Sociaal raadslieden — en daarmee voor de LVSR — geen eindpunt was, maar juist het beginpunt markeert van verdere beleidsontwikkeling op het terrein van de inhoud, de organisatie én met name de positie van het Sociaal raadsliedenwerk.

Het *Functieprofiel sociaal raadslieden* werd ontworpen door G. van der Spoel en J. Rycken, adviseurs verbonden aan VOG-Advies.

Het is vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering van de Landelijke Vereniging van instituten voor Sociaal Raadsliedenwerk op 26 mei 1993.

Aan het begin van de nieuwe eeuw heeft de LOSR het functieprofiel opnieuw tegen het licht gehouden en geconstateerd dat herziening weer nodig was. In een werkgroep van de LOSR is in 2006 het functieprofiel aangepast aan de nieuwe tijd.

Tot slot: in 2015 besloot de sector dat de positie van de Sociaal raadsman moest worden geborgd middels beroepsregistratie. Met registratie laat de professional aan cliënten, werkgever en overheid zien dat hij expert is in zijn vak en zich houdt aan de beroepswaarden en normen (vastgelegd in een eigen beroepscode).

In lijn met de veranderingen hiervan werd ook het functieprofiel aangepast.

Literatuur:

Beroepscode voor de Maatschappelijk werker, NVMW, 2010

Beroepscode Sociaal Raadslieden, LOSR / Sociaal Werk Nederland 2008

Functieprofiel Sociaal raadslieden 2007. Sociaal Werk Nederland

Maatschappelijk Rendement. Analyse Sociaal Raadslieden. Pilotstudie Beverwijk. Ecorys, Verwey-Jonker Instituut, 2011.

Moresprudentie. Ethiek en beroepscode in het sociaal werk. Buitink, Ebskamp en Groothoff. ThiemeMeulenhoff 2012.